

มาตรการทางกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

Legal Measures for the Protection of Rights and Freedom of Television Reporters

ธนิดา กิจบำรุง^{1*} และ ศิรภา จำปาทอง²

Tanida kijbumrung^{1*} and Sirapa Champathong²

¹ นักศึกษาปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

^{1*} Graduate student in Master of Law Faculty Rangsit University, Paholyothin Road, Lak-hok, Pathumtani, Thailand 12000

² Lecturer in Master of Law Faculty Rangsit University, Paholyothin Road, Lak-hok, Pathumtani, Thailand 12000

*Corresponding author, E-mail : k.ninijra@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่รับรอง คุ้มครองและควบคุมแบบกำหนดขอบเขตอย่างกว้างเอาไว้ และอาศัยการปรับบทบัญญัติกฎหมายอื่น มาเป็นกรอบเฉพาะในการให้สิทธิเสรีภาพ ควบคุม ดูแล และลงโทษ และพบว่า แนวนโยบายของผู้มีอำนาจเหนือในการทำงานของผู้สื่อข่าว ยังถูกแทรกแซงทางอ้อม จากการควบคุมและใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553 ที่ให้อำนาจองค์กรอิสระนี้สูงสุดแบบเบ็ดเสร็จ ถึงขั้นเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการสื่อมวลชนได้ทันที ขาดการยึดโยงหลักคุณลักษณะของความเห็นจากภาคประชาสังคม ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

คำสำคัญ : ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน จรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

Abstract

This research aims to investigate problems concerning right and freedom of TV reporter in Thailand. No specific legislation has been put in place to guarantee and protect the operation of those TV reporters from being interfered directly from working procedures in their own organization or indirectly from the absolute control and exercise of power by the National Broadcasting and Telecommunication Commission, NBTC, the independent organization established under the Act on Organization to Assign Radio Frequency and to Regulate the Broadcasting

and Telecommunications Services B.E. 2553 (2010). This study is also expected to lead to revision of such Act and to invite more people sector's participation in such revision and implementation to ensure that the intention of establishment of this independent organization and relevant constitutional provisions are fulfilled. This thesis has therefore elaborated that legal measures for protecting the right and freedom of TV reporter to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2550 (2007) by providing broad guarantee, protection and control while other pieces of legislation are applied as a framework for provision of right and freedom, control, supervision and punishment. However, in terms of policy guideline adopted by the reporter, those supervising operation, the independent organization is empowered with absolute power to the extent that it can revoke mass media business license immediately while it still lacks balance of the view of civil society pursuant to the intention of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2550 (2007).

Keyword: TV reporter, right and freedom of mass media, mass media professional code of conduct

1. บทนำ

ปัจจุบันสิทธิ เสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมาย บัญญัติรับรอง และคุ้มครองที่ชัดเจนบ่อยครั้งการทำหน้าที่เปิดเผยข้อเท็จจริงและเป็นสื่อกลางนำเสนอข้อมูลข่าวสาร (ฉอาน วุฑฒิศรรมรักษา, 2536) กลับส่งผลให้ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ต้องตกเป็นจำเลยทั้งทางสังคมและทางกฎหมายในมูลละเมิด อาทิ คดีที่นายชนม์สวัสดิ์ อัศวเหม ฟ้องหมิ่นประมาทผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว สถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง หลังนำเสนอข่าวความไม่โปร่งใสการใช้จ่ายงบประมาณอุดหนุนวัดของ อบจ.สมุทรปราการ มูลค่ารวม 800 ล้านบาท หรือ คดีที่กองทัพเรือฟ้องสองนักข่าวประจำจังหวัดภูเก็ต ตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ขอให้ทำให้องค์ทัพเรือเสียหายจากการรายงานข่าวโรฮิงญา เป็นต้น ซึ่งกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันยังพิพากษาความผิดของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ด้วยมาตรฐานเดียวกับบุคคลทั่วไป ที่ไม่ต้องทำหน้าที่เปิดเผยความจริงหรือเฝ้าระวังปัญหาในสังคม (ศุภศรี

จิตกุลเจริญ, 2542) จึงกระทบการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จนขาดเสรีภาพอย่างที่พึงกระทำได้ และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ไทยยัง ถูกแทรกแซงการทำหน้าที่โดยตรงจากขั้นตอนการบังคับบัญชาภายในองค์กร (กิตติ กันภัยและคณะ, 2545) และในทางกลับกันยังไม่มีข้อกำหนดหรือบทกฎหมาย ที่บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ให้มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรงไปตรงมาตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (กฤษณ์ ทองเลิศ, 2540)

และการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ไทย ยังรับผลกระทบทางอ้อมจากการควบคุมและใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ที่มีอำนาจลงโทษสื่อโทรทัศน์ได้รุนแรงถึงขั้นเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการ หรือ พักใบอนุญาต (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2553)

ทั้งนี้ โดยเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติให้เป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ ดูแล และ

ส่งเสริมให้ประชาชน ได้รับความเสมอภาคในการ ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ เป็นธรรมและมีความหลากหลาย (เกษราภรณ์ บำรุงรส, 2549) โดยรับรองอำนาจหน้าที่ของ กสทช.ผ่าน พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่กระบวนการ ปรับบทบัญญัติดังกล่าว ไม่ให้ขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครอง ประเทศ เปิดทางให้มีการตรวจสอบและพิจารณาของ ภาคประชาชนเพื่อให้เกิดดุลยภาพ และสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ มากยิ่งขึ้น รวมถึงเสนอให้มีการร่างกฎหมายที่ ควบคุม และรับรองสิทธิ และเสรีภาพของผู้สื่อข่าว โทรทัศน์ (ณรงค์ สมพงษ์, 2535) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นการเฉพาะ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงประวัติ พัฒนาการ แนวคิดและ ทฤษฎีในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน โทรทัศน์

2. เพื่อศึกษาปัญหา เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ของสื่อมวลชนโทรทัศน์ เปรียบเทียบกฎหมายที่ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน โทรทัศน์ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

3. เพื่อศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมของ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์แห่งการก่อตั้งองค์กร ภายใต้หลักการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนโทรทัศน์

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอื่นๆ ที่มี ลักษณะสอดคล้อง และได้แย้งกับพระราชบัญญัติ องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบ กิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เพื่อนำไปสู่ปรับปรุง พระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้ วิธีการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง และการวิจัยเอกสาร โดย การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารทางกฎหมาย ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการ หนังสือพิมพ์ สื่อ อินเทอร์เน็ต บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่น ความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.2553 และ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริม มาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน รวมถึง กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตแห่งสิทธิ และ เสรีภาพของสื่อมวลชนโทรทัศน์

โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิธี วิเคราะห์เชิงตรรกะวิทยาควบคู่กับการวิจัยภาคสนาม โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง และมีส่วนได้ส่วนเสีย แล้วนำ ข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์แบบสามเส้า ตามระเบียบ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

4. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้หลักประกัน เพื่อรับรอง เสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

(เกษราภรณ์ บำรุงรส, 2549) ในการสื่อความหมาย ของ ข้อมูลข่าวสารด้วยวิธีการต่างๆ ได้ และห้ามหน่วยงาน อื่นใด รวมถึงรัฐบาลตั้งปิดกิจการ สื่อมวลชนใน ลักษณะที่เป็นการลิดรอนเสรีภาพ ห้ามตรวจเซ็นเซอร์ ข่าว เว้นแต่ในระหว่างเวลาแห่งสงคราม โดยรัฐใน ฐานะผู้ใช้อำนาจปกครอง ไม่สามารถกำหนดมาตรการ ทางกฎหมาย เพื่อจำกัดหรือควบคุมการใช้สิทธิเสรีภาพ ของสื่อมวลชนได้

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับการประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 บัญญัติ ขึ้นเพื่อรับรองการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. แต่กลับมี ปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ จากตัวบท กฎหมายที่ล้าสมัยไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม (อมรา ลักษณ์ ชลาชนนเดชะ, 2550) อาทิ การออกใบอนุญาตให้ เปิดสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม แต่ไม่มีอำนาจเข้าไป ควบคุมการดำเนินการ เช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์ที่ แพร่ภาพระบบดิจิทัล เนื่องจากกฎหมายให้อำนาจ เฉพาะการกำกับดูแลสถานีโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ ภาคพื้นดินเท่านั้น และมีการให้อำนาจกับองค์กรอิสระ แบบเบ็ดเสร็จ ทั้งไม่มีกระบวนการตรวจสอบ และ ลงโทษองค์กรอิสระที่ไม่ทำหน้าที่ให้บรรลุผล หรือใช้ ดุลยพินิจจนกระทบหลักแห่งความยุติธรรม และ เสรีภาพ อาทิ การปล่อยให้มีการครองสิทธิข้ามสื่อ ใน กลุ่มสื่อโทรทัศน์ และกลุ่มสื่อหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มี บทบัญญัติบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการ ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ตาม รัฐธรรมนูญ โดยให้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จกับองค์กร

อิสระอย่างท่วมท้น และขาดหลักการถ่วงดุลอำนาจ ที่ เป็นพื้นฐานของหลักความยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน ตามบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ (จักรกฤษ เพิ่มพูล, 2553)

ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้มีการ ยกเลิก ปรับบท กฎหมายบางฉบับบางมาตรา ดังนี้

6.1 เสนอให้ยกเลิก บางมาตราที่ให้อำนาจรัฐใช้ดุลย พินิจ เลื่อนนำมาไว้ในบางสถานการณ์ที่กระทบต่อ สิทธิ และเสรีภาพของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ คือ พระราช กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 มาตรา 9 (3) (มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช, 2553) และมาตรา 11(5)

6.2 เสนอให้ปรับแก้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่น ความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ที่ แข็งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 47 โดยเสนอให้มีการ จำกัดอำนาจหน้าที่ของ กสทช. (หยุด แสงอุทัย, 2529) ในมาตรา 27(5) (6) (16) (22) มาตรา 27 วรรคสาม โดย เสนอให้ มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ เชี่ยวชาญ จากสถาบันอุดมศึกษาของไทยจำนวนหนึ่ง ในสาม กระทรวงวัฒนธรรมจำนวนหนึ่งในสาม และ ผู้เชี่ยวชาญที่ กสทช. คัดเลือกอีกจำนวนหนึ่งในสาม เข้าร่วมในการพิจารณาความผิดต่าง ๆ ที่เกิดการการใช้ วิชาชีพสื่อสารมวลชน

6.3 ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดลำดับบริการโทรทัศน์ พ.ศ. 2556 ใน ข้อ 3 กำหนดเกี่ยวกับผังรายการโทรทัศน์ เสนอให้ตั้ง คณะกรรมการพิจารณา ประกอบด้วยองค์กรวิชาชีพ สื่อจำนวนหนึ่งในสาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จากสถาบันอุดมศึกษาของไทยจำนวนหนึ่งในสาม และ

ผู้เชี่ยวชาญที่ กสทช.คัดเลือกอีกจำนวนหนึ่งในสาม เข้าร่วมในการพิจารณา

6.4 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและส่งเสริมมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. ... เสนอให้ยกร่างนี้โดยองค์กรวิชาชีพสื่อ กสทช. มีหน้าที่นำเข้าสู่การพิจารณาตามกระบวนการนิติบัญญัติเท่านั้น และให้ กสทช. ทำหน้าที่จัดทำกระบวนการขั้นตอนและหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ จากผู้เสียหายเดือดร้อนจากการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน มีบทลงโทษที่เป็นชัดเจน เป็นรูปธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

6.5 เนื่องจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ตามขอบเขตการวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังสวบบทบาทพนักงาน ในฐานะลูกจ้าง ผู้ได้บังคับบัญชา จึงทำให้เกิดการแทรกแซงการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ได้อย่างง่ายดาย ทั้งในลักษณะการให้ละเว้นปฏิบัติ หรือเจาะจงให้ดำเนินการเพียงบางเรื่องบางประเด็น เพื่อผลประโยชน์ หรือพวกพ้องของผู้ประกอบการ และผู้มีอำนาจเหนือ จึงเสนอให้ใช้ทฤษฎีสื่อมวลชนของประชาชน (Democratic participant media Theory) (หยุด แสงอุทัย, 2529) เพิ่มอำนาจให้ กสทช. ในส่วนการกำกับดูแลผู้ประกอบการสื่อ ภาคธุรกิจ ภาครัฐหรือชุมชน ที่ได้รับใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ในการตั้งสถานีโทรทัศน์ จัดให้บุคลากรทุกระดับชั้นการทำงาน ตามโครงสร้างขององค์กรสื่อ ได้มีจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ (จักรกฤษณ์ เพิ่มพูล, 2553) โดยให้มีการลงนามเป็นสัตยาบรรณ และควบคุมให้มีสภาพการบังคับใช้ เช่นเดียวกับที่ริเริ่มแล้วในองค์กรกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

5. บทสรุป

ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ เป็นสื่อกลาง หรือ เป็นผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ไปสู่ผู้รับสารหรือประชาชนจำนวนมาก (พนัส ทัศนียานนท์, 2523) ได้รวดเร็วในเวลาเดียวกัน และยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างรัฐ ประชาชน และสังคม ซึ่งต้องทุกภาคส่วนให้เข้าถึง เข้าใจ และรับรู้ซึ่งกันและกัน เสมือนโซ่เชื่อมสังคมไว้กับภาครัฐ แต่ในทางกลับกันหากสื่อมวลชน เป็นตัวแปรกระตุ้นให้สังคมเกิดความหวาดกลัว เข้าใจผิด หรือปลุกเร้า จนเกิดกระแสความรู้สึกลึกต่าง ๆ ตามมา ทั้งความเห็นใจ ความชอบ ความเกลียด ก็จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐ ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อย ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2553) จึงไม่ควรมีหน่วยงานใดมีอำนาจเหนือ การปฏิบัติของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ แต่ควรมีกฎหมายขึ้นมาเป็นบทบัญญัติในลักษณะจรรยาบรรณวิชาชีพ บทลงโทษที่เกิดขึ้นโดยกระบวนการตรวจสอบตนเองของสภาวิชาชีพ และ กสทช.พึงรับหน้าที่กำกับดูแล ออกใบอนุญาต ส่งเสริมการดำเนินการภายใต้การแข่งขันทางธุรกิจอย่างเสรี ด้วยเนื้อหาที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน

6.กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมปอง สุจริตกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เศรษฐพร ฤทธิพิทักษ์ อดีตกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษา ร่วม ซึ่งช่วยให้คำแนะนำอย่างละเอียด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ นาวาเอก หลุยส์ ดร. ศิรภา จำปาทอง กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแนวความคิด

ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยชี้แนะ แนวทางในการแก้ไขปรับปรุง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์และมีคุณค่าทางวิชาการ มากยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) จริญญา กักดิ ษนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ท่านกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และ พ.ต.ท.ดร.สุธี เอี่ยมเจริญยิ่ง ที่ได้ช่วย ให้ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับคดีความที่เกี่ยวข้องใน การศึกษาวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นอย่างมาก

8. เอกสารอ้างอิง

กฤษณ์ ทองเลิศ. (2540) สื่อมวลชน การเมือง และ วัฒนธรรม และวัฒนธรรมองค์กรร่วมแห่งสาย พันธุ์ของวิถีชีวิต. กรุงเทพฯ : บริษัทเนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด.

กิตติ กันภัย และคณะ. (2545) สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรมและสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. โครงการสื่อสันติภาพและคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกษราภรณ์ บำรุงรส. (2549) “ปัญหาการบังคับใช้ กฎหมาย ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัย รามคำแหง.

ฉอาน วุฒติกรรมรักษา. (2536) หลักการรายงานข่าว. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.

ณรงค์ สมพงษ์. (2535) สื่อมวลชนเพื่องานส่งเสริม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

พนัส ทศนียานนท์. (2523) “ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ.” วารสาร อัยการ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2553) เอกสารทำสอนชุด วิชา กฎหมายและจริยธรรมด้านนิติศาสตร์ หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช.

หยุด แสงอุทัย. (2529) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย ทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริก.

ศุภรศมี ฐิติกุลเจริญ. (2542) ข่าววิทยุโทรทัศน์.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2553).การสื่อสารกับสังคม.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่ง ประเทศไทย. “หลักจริยธรรมของผู้บริหารและ พนักงาน ส.ท.ส.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้ จาก:http://sapa.thaipbs.or.th/sapa_abouttpbs.asp?id=3, 10 มีนาคม 2555.

อมราลักษ์ณ์ ชลาชนเดชะ.(2550) “เสรีภาพสื่อมวลชน ไทย:ศึกษาแนวทางการป้องกันการแทรกแซง.” หนังสือพิมพ์แนวหน้า. 9 พฤษภาคม 2550